

Програма  
іспитів для вступу в ад'юнктуру Національної академії  
сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного  
зі спеціальності 255 Озброєння та військова техніка  
у 2025 році

Затверджено рішенням вченої ради  
Національної академії сухопутних військ  
імені гетьмана Петра Сагайдачного  
протокол №8 від 17.12.2024

**Програма іспитів для вступу в ад'юнктуру Національної академії  
сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного  
зі спеціальності 255 Озброєння та військова техніка у 2025 році**

## **1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (далі – Академія) проводить прийом до очної ад'юнктури згідно Плану прийому до докторантур та ад'юнктур науково-дослідних установ і вищих військових навчальних закладів Збройних Сил України, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти України на 2025 рік у кількості 3 особи зі спеціальності 255 Озброєння та військова техніка (ліцензія на провадження освітньої діяльності згідно наказу МОН України 26.04.2021 №53-л “Про ліцензування освітньої діяльності”; сертифікат про акредитацію № 759 від 19.11.2020).

Для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності 255 Озброєння та військова техніка поза ад'юнктурою в межах ліцензованого обсягу на конкурсній основі можуть прийматись особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність в Академії.

До вступних випробувань допускаються особи, які подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому до докторантури та ад'юнктури Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного у 2025 році. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску у зв'язку з неподанням у встановлений строк документів, визначених правилами прийому.

Вступні випробування проводяться з 1 по 30 липня 2025 року.

Вступні випробування включають:

додатковий іспит зі спеціальності (додаток 1);

іспит з філософії (додаток 2);

іспит з іноземної мови (додаток 3);

іспит зі спеціальності (додаток 4).

Додатковий іспит зі спеціальності складають особи, які мають базову освіту, що відрізняється від спеціальностей галузі знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону. Він складається в першу чергу. За результатами його складання приймається рішення про допуск до наступних іспитів. Результати додаткового іспиту зі спеціальності до розрахунку конкурсного балу вступника не враховуються.

Вступний іспит з філософії включає питання в обсязі стандарту вищої освіти магістра.

Вступний іспит з іноземної мови включає питання в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та полягає у визначенні рівня мовленнєвої компетентності вступників.

Вступник, який підтвердив свій рівень знань з іноземної мови, зокрема англійської мови, в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських

рекомендацій з мовної освіти, дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, може не складати вступний іспит з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.

Вступний іспит зі спеціальності включає питання в обсязі стандарту вищої освіти магістра зі спеціальності 255 Озброєння та військова техніка.

Обов'язковою вимогою є представлення кожним вступником власної дослідницької пропозиції, де у стислій формі обґрунтується актуальність теми дослідження, викладаються власні погляди щодо мети та завдань, порядку проведення дисертаційного дослідження. Оцінка дослідницької пропозиції проводиться під час складання іспиту зі спеціальності.

Розрахунок конкурсного балу (КБ) вступника до ад'юнктури формуватиметься (за 100-бальною шкалою) за формулою:

$$KB = 0,4 \times C + 0,2 \times IM + 0,1 \times \Phi + 0,15 \times DB + 0,05 \times BD,$$

де: С - оцінка вступного іспиту із спеціальності;

ІМ - оцінка вступного іспиту із іноземної мови;

Φ - оцінка вступного іспиту із філософії;

ДБ - додаткові бали за наукові досягнення;

БД - середній бал додатку до диплому про вищу освіту (за 100-бальною шкалою).

Порядок нарахування додаткових балів\* за наукові досягнення:

| № | Критерії оцінювання                                                                                                                     | Кількість балів                                         |
|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| 1 | Публікації зі спеціальності 255 Озброєння та військова техніка у виданнях, які включені до наукометричних баз Scopus або Web of Science | 40 (за кожну статтю)                                    |
| 2 | Публікації зі спеціальності 255 Озброєння та військова техніка у наукових фахових виданнях України                                      | 15 (за кожну статтю)                                    |
| 3 | Публікації зі спеціальності 255 Озброєння та військова техніка у не фахових виданнях, тези доповіді                                     | 3 (за кожну статтю, тези доповіді)                      |
| 4 | Патент (на винахід, корисну модель)                                                                                                     | 20 (патент на винахід)<br>15 (патент на корисну модель) |

*\*максимальна кількість додаткових балів, що зараховуються за наукові досягнення не може перевищувати 100.*

Вступні випробування проводяться предметними комісіями (3-5 осіб) склад яких затверджується наказом начальника Академії.

Під час прийому вступних іспитів у своїй роботі комісії керуються принципами гласності і відкритості роботи, а також об'єктивності оцінки знань та навичок вступників.

Результати вступних випробувань до ад'юнктури Академії дійсні протягом одного календарного року.

Вступники, які отримали незадовільну оцінку з одного із вступних іспитів, або ті, що не з'явилися без поважних причин на іспит, до подальшого складання іспитів не допускаються і за рішенням голови приймальної комісії відраховуються з числа кандидатів на вступ.

Про неможливість складання вступних іспитів за станом здоров'я або з інших поважних причин, які підтверджуються документами, вступник зобов'язаний доповісти в приймальну комісію до початку іспиту.

На підставі отриманих результатів вступних іспитів до ад'юнктури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного кандидата.

При отриманні кандидатами рівних оцінок, перевагу на право зарахування до ад'юнктури мають офіцери, які відмінно закінчили навчання, мають значний практичний досвід, наукові напрацювання за тематикою майбутнього дисертаційного дослідження, пільги, що встановлені Законами України "Про статус і соціальну захищеність громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" та "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

**ПРОГРАМА**  
додаatkового іспиту зі спеціальності 255 Озброєння та військова техніка

## **Організаційно-методичні вказівки**

Додатковий іспит зі спеціальності складають особи, які мають базову освіту, що відрізняється від спеціальностей галузі знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону.

Іспит включає питання в обсязі стандарту вищої освіти магістра зі спеціальності 255 Озброєння та військова техніка.

У період підготовки до складання іспиту з кандидатами на вступ до ад'юнктури проводяться консультації.

Під час іспиту кандидат в усній формі відповідає на питання білету, який містить три теоретичні питання.

### **Критерії оцінки знань під час додаткового іспиту**

Знання кандидатів оцінюються за результатами відповідей за 100-бальною шкалою:

“90–100” – кандидат має системні, ґрунтовні знання матеріалу із поставлених питань, вміє аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно, послідовно відповідати на поставлені запитання, формулювати і визначати шляхи розв'язування проблем, висловлює власне ставлення до них;

“80–89” – кандидат вільно володіє матеріалом, здатний давати аргументовані відповіді на поставлені запитання (можлива невелика кількість неточностей);

“65–79” – знання кандидата є достатньо повними, вступник вміє правильно аналізувати теоретичний матеріал, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але містить деякі несуттєві недоліки;

“55–64” – кандидат виявляє посередні знання і розуміння основних положень теоретичного матеріалу, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок. Відповідь його правильна, але недостатньо аргументована.

“50–54” – кандидат має слабкі знання теоретичного матеріалу, дає неточні або неаргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладення, слабо застосовує теоретичні положення;

“1–49” – кандидат відтворює незначну частину теоретичного матеріалу, допускає суттєві помилки у відповідях на запитання.

Оцінка знань визначається як середній бал за окремі питання. Максимальна оцінка становить 100 балів.

Обговорення результатів іспиту стосовно кожного кандидата проводиться на закритому засіданні комісії. Рішення про оцінку приймається відкритим голосуванням, в якому приймає участь тільки голова та члени комісії, простою більшістю голосів. При рівній кількості голосів, голос голови комісії є вирішальним.

Рівень підготовки кандидата оцінюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою (табл.). Оцінка за іспит оголошується кандидатам безпосередньо після його завершення.

## Відповідність балів між системами оцінювання

| 100 бальна шкала | Шкала ЄКТС | Оцінка за розширеною шкалою | Національна шкала |
|------------------|------------|-----------------------------|-------------------|
| 90 - 100         | A          | відмінно                    | відмінно          |
| 80 - 89          | B          | дуже добре                  | добре             |
| 65 - 79          | C          | добре                       |                   |
| 55 - 64          | D          | задовільно                  | задовільно        |
| 50 - 54          | E          | достатньо                   |                   |
| 1 - 49           | FX         | незадовільно                | незадовільно      |

## Перелік питань для підготовки до додаткового іспиту

Організація експлуатації озброєння та військової техніки (ОВТ) у військовій частині. Рухомі засоби технічного обслуговування та ремонту ОВТ. Норми витрат експлуатаційних матеріалів. Організація зберігання ОВТ. Організація транспортування ОВТ. Організація ремонту ОВТ у військовій частині. Категорювання ОВТ. Організація контролю стану ОВТ військових частин. Організація обліку ОВТ у військовій частині. Порядок списання ОВТ. Основні поняття теорії ймовірностей: подія, ймовірність події, випадкова величина, математичне сподівання, дисперсія, середнє квадратичне відхилення. Нормальний закон розподілу випадкової величини та його параметри. Основні поняття та задачі математичної статистики. Статистична функція розподілу, статистичний ряд, гістограма.

## Інформаційно-методичне забезпечення

1. Основи організації експлуатації і ремонту озброєння та військової техніки : навч. посіб. / О. Й. Мацько та ін. Київ: НУОУ, 2018. 400 с.

3. Експлуатація бронетанкової техніки. Частина 2 : навч. посіб. / М.В. Чорний, Б.П. Матузко та ін. 2-ге вид. Львів: НАСВ, 2020. 233 с.

4. Експлуатація озброєння та військової техніки. Організація експлуатації та технічного обслуговування артилерійського озброєння : навч. посіб. / П.П. Ткачук, О.М. Дробан та ін. Львів: НАСВ, 2017. 468 с.

5. Організація експлуатації та ремонту інженерного озброєння : Навчальний посібник - Каленик М.М., Кривцун В.І., Колос О. Л., Цибуля С.А., Гембарський О.С - Львів: НАСВ, 2016. 250с.

6. Барковський В.В., Барковська Н.В., Лопатін О.К. Теорія ймовірностей та математична статистика : навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2002. 448 с.

7. Теорія ймовірностей та математична статистика в задачах військового спрямування/ Сокіл Б, Білаш О., Гузик Н., Ліщинська Х. та ін. Львів: НАСВ, 2020. 304 с.

Програма розглянута на засіданні кафедри інженерної техніки, протокол від 8 листопада 2024 року № 5.

ПРОГРАМА  
вступного іспиту з філософії  
до ад'юнктури Національної академії сухопутних військ  
імені гетьмана Петра Сагайдачного



## Організаційно-методичні вказівки

Знання кандидатів на навчання в ад'юнктурі Академії оцінюються в обсязі навчальних програм із філософії закладів вищої освіти, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Кількість екзаменаційних білетів має відповідати кількості кандидатів на вступ до ад'юнктури Академії плюс 5 білетів.

До відома вступників зміст екзаменаційних білетів попередньо не доводиться, повторне використання використаних білетів не допускається.

На підготовку до іспиту вступникам надається не менше десяти днів.

У період підготовки до складання іспиту вступникам проводяться консультації. Викладачі-консультанти призначаються завідувачем кафедри, як правило, з числа осіб, які входять до складу предметної комісії.

Іспит проводиться в усній формі. Для складання іспиту одним вступником відводиться до 45 хв. На підготовку відповіді відводиться не менше ніж 30 хв.

Екзаменаційні білети включають три теоретичні питання.

У приміщенні, де проводиться іспит, можуть одночасно знаходитись не більш ніж 4 вступники, які готуються до іспиту.

Предметною комісією приймається іспит не більш ніж у 8 вступників за день. Тривалість засідання комісії не повинна перевищувати 6 годин на день.

З дозволу голови предметної комісії члени комісії можуть задавати вступникові додаткові запитання з метою визначення остаточної оцінки з того чи іншого питання екзаменаційного білета після повної відповіді кандидата на вступ до ад'юнктури Академії на всі теоретичні питання білета.

За результатами відповідей на всі питання екзаменаційного білета члени предметної комісії виставляють кандидату на навчання в ад'юнктурі Академії загальну оцінку.

Результати здачі іспиту визначаються оцінками “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”:

**“відмінно”**, якщо той, хто перевіряється, показав глибокі і тверді знання програмного матеріалу, а також вільне володіння ним із застосуванням власних підходів та оцінок;

**“добре”**, якщо той, хто перевіряється, твердо знає програмний матеріал, грамотно, без помилок його викладає;

**“задовільно”**, якщо той, хто перевіряється, має знання тільки основних положень матеріалу, потребує в деяких випадках додаткових питань для повної відповіді;

**“незадовільно”**, якщо той, хто перевіряється, має суттєві пробіли у знаннях, допускає грубі помилки при відповіді на поставлені питання.

Обговорення результатів іспиту у відношенні до кожного кандидата на навчання в ад'юнктурі Академії проводиться на закритому засіданні предметної комісії. При визначенні підсумкової оцінки члени комісії користуються обчисленням її як середнього арифметичного показника. Рішення про оцінку приймається відкритим голосуванням, в якому приймає участь тільки склад даної комісії, простою більшістю голосів. При рівній кількості голосів, голос голови комісії є вирішальним.

Відповідність балів між системами: "100" бальною, "5" бальною та "національною" шкалою:

| 100 бальна шкала | Національна шкала | Шкала ЄКТС |
|------------------|-------------------|------------|
| 90 - 100         | 5 (відмінно)      | A          |
| 80 - 89          | 4 (добре)         | B          |
| 65 - 79          |                   | C          |
| 55 - 64          | 3 (задовільно)    | D          |
| 50 - 54          |                   | E          |
| 35 - 49          | 2 (незадовільно)  | FX         |
| 1 - 34           |                   | F          |

Результати задачі іспиту оголошуються вступникам у день затвердження протоколів головою приймальної комісії.

### **Перелік тем для підготовки до вступного іспиту з філософії**

#### **Тема 1. Філософія, її предмет, проблеми та функції**

Філософія в системі теоретичного знання. Філософія, її предмет на науковий статус. Основні підходи до визначення філософії: світоглядний, предметний, етимологічний, аксіологічний, семіотичний. Епістемний та софійний типи філософування. Предмет філософії та його історична еволюція. Класична, модерна та постмодерна парадигми філософування. Специфіка філософського знання та його структура (онтологія, гносеологія, аксіологія). Глобальні проблеми людства як виклик перед сучасною філософією. Функції філософії.

#### **Тема 2. Історичні типи філософії**

Особливості та етапи розвитку античної філософії. Ідеї натурфілософії та високої класики: Геракліт, Піфагор, Демокріт, софісти і Сократ, Платон і Аристотель. Елліністична філософія: школи та представники. Філософія Риму та олександрійська філософія.

Формування середньовічної філософської парадигми та її загальні особливості. Християнські апологетика і патристика, східний та західний тип. Схоластика і містика, реалізм і номіналізм. Томістська філософія і пізньосередньовічна містика. Криза середньовічної філософії. Неосхоластика.

Філософія епохи Відродження. Перехідний характер філософії Відродження. Гуманізм, ренесансний платонізм та натурфілософія Відродження. Пізнє (північне) Відродження.

Особливості філософської парадигми Нового часу, зв'язок філософії із розвитком науки. Філософія Ф. Бекона і Т. Гоббса, Р. Декарта, Б. Паскаля, Б. Спінози, Г. Лейбніца. Філософія Дж. Локка, Дж. Берклі та Д. Юма. Філософія Просвітництва XVIII ст.

Німецька класична філософія: загальні особливості та здобутки. Ідеї І. Канта, Й. Фіхте, Ф. Шеллінга. Філософська система Г. Гегеля. Антропологічний принцип філософії Л. Фейербаха.

### **Тема 3. Філософія модерну та постмодерну**

Перехід від класичної філософії до некласичної в другій половині XIX ст.: А. Шопенгауер, С. К'єркегор, Ф. Ніцше, марксизм та позитивізм. Екзистенційна філософія К. Ясперса. Філософія екзистенціалізму (Ж.-П. Сартр, А. Камю). Філософія неотомізму: Ж. Марітен, Е. Жільсон. Феноменологія Е. Гуссерля. Філософська герменевтика Г.-Г. Гадамера. Філософія американського прагматизму (Ч.С. Пірс, В. Джеймс, Дж. Дьюї). Філософія персоналізму (Е. Муньє). Головні постаті пізнього модерну у філософії: Ю. Габермас, Ж.-Ф. Ліотар, Ж. Деріда, М. Фуко, Р. Рорті, Ю. Крістева. Ю. Габермас як сучасний представник комунікативної філософії. Філософія свідомості та когнітивна наука (Д. Челмерс, Д. Деннет, Дж. Серл).

### **Тема 4. Метафізика, онтологія і діалектика**

Поняття онтології у філософії: визначення понять, “субстанція”, “монізм”, “дуалізм”, “плюралізм”, “матеріалізм”, “ідеалізм”. Проблема мислення, свідомості і реальності: об'єкт і суб'єкт пізнання. Метафізика та її місце у філософії та її історії. Проблема мислення, свідомості, мови і мовлення. “Метафізичні розмисли” Р. Декарта. Особливості картезіанської парадигми і сучасні варіанти її подолання. Проблема апріорності знання. “Критика чистого розуму” і “Критика практичного розуму” І. Канта. Діалектика як філософське вчення. Предмет діалектики. Поняття законів і принципів діалектики.

### **Тема 5: Гносеологія, епістемологія і праксеологія**

Предмет гносеології, її місце в системі філософського знання. Поняття “знання” та “істини” в класичній та посткласичній традиції. Проблема критерію істини і поняття досвіду та його типи. Структура знання: види, рівні та форми. Особливості теоретичного знання. Чуттєве та раціональне в пізнанні. Раціоналізм та сенсуалізм. Поняття суб'єкта й об'єкта пізнання. Пізнання як комунікація і розуміння. Діалогічний характер пізнання. Специфіка наукового пізнання. Структура наукового знання: взаємозв'язок емпіричного та теоретичного. Т. Кун “Структура наукових революцій”: концепція історичної динаміки науки. Поняття методу та методології в науковому пізнанні. Особливості філософської методології. Особливості пізнання та прийняття рішень у військовій справі.

### **Тема 6. Українська філософія**

Філософська культура в добу стародавньої Русі. “Слово про закон і благодать” митрополита Іларіона. Філософська думка в Києво-Могилянській академії: логіка, натурфілософія, метафізика. Філософія Г. Сковороди: вчення про дві натури і три світи. Етичні погляди Г. Сковороди: зріднена праця,

нерівна рівність, свобода й покликання. Філософія П. Юркевича. “Серце” та його значення в духовному житті людини. І. Франко як історик філософії. Позитивізм у соціальному вченні І. Франка. Філософія національної ідеї в Україні: Т. Шевченко, М. Драгоманов, Л. Українка, Д. Донцов, М. Міхновський, В. Липинський, В. Винниченко. Українська діаспорна філософія: Д. Чижевський, І. Мірчук, М. Шлемкевич, О. Кульчицький. Українська філософія доби державної незалежності: стан, ідеї, постаті. Київська світоглядно-антропологічна школа: В. Шинкарук, В. Табачковський, С. Кримський, М. Попович, А. Єрмоленко та ін.

#### **Тема 6. Людина та її буття як предмет філософського осмислення**

Проблема людини в руслі течій західної неklasичної філософії (З. Фройд, К.-Г. Юнг). Соціальна проблематика у філософії езистенціалізму (К. Ясперс, Ж.-П. Сартр, А. Камю). Діалогічна версія філософської антропології М. Бубера. Ідентичність людини у сучасну добу глобалізації (З. Бауман).

#### **Тема 7. Соціальна філософія**

Основні напрямки соціальної філософії ХХ ст.: соціальні пошуки М. Вебера. Соціально-філософська концепція К. Поппера. Мадридська школа соціальної філософії (Х. Ортега-і-Гассет). Марксистська соціальна філософія: від класики до неомарксизму. Франкфуртська школа соціальної філософії (М. Горькаймер, Т. Адорно, Ю. Габермас). Феноменологічна школа соціальної філософії (Е. Гуссерль, А. Шюц, П. Бергер, Т. Лукман). Технократичні концепції суспільства (Д. Белл, Дж. Гелбрейт). Постмодернізм і сучасна західна соціальна філософія (Ж.-Ф. Ліотар, М. Фуко). Філософія культури і цивілізації (О. Шпенглер та А. Тойнбі). Теорії цивілізацій. С. Гантінгтон про “зіткнення цивілізацій”. К. Ясперс про сенс і призначення історії. Проблема культурної і національної ідентичності. Історіософські погляди Я. Яреми.

#### **Тема 8. Філософія громадянського суспільства. Філософія свободи, відповідальності та справедливості**

Основні філософські концепції громадянського суспільства. Аристотель про свободу громадянина і політичні режими. Т. Гобс і Дж. Локк про громадянське суспільство. Громадянське суспільство у теорії Г. Гегеля та в концепції А. де Токвіля. Ю. Габермас про “соціальні структури відкритості”. Громадянська ідентичність і громадянське почуття. Свобода і справедливість. Ж.-Ж. Руссо про суспільний договір і принципи політичного права. Свобода приватна і публічна. Т. Пейн про свободу, права людини, демократичне врядування і національну державу. Політична свобода і громадянська. Проблема націоналізму. Свобода і відповідальність. І. Берлін про негативну і позитивну свободи. “Справедливість як чесність”, теорія справедливості Дж. Ролза. Філософсько-соціологічні проблеми війни, миру, армії. Онтологічні проблеми війни та миру (аналіз поглядів Канта, Гегеля). Стратегічне бачення миру: ціннісні моделі.

## Перелік питань для підготовки до вступного іспиту

1. Філософія, її предмет, проблеми та функції.
2. Основні підходи до визначення філософії: світоглядний, предметний, етимологічний, аксіологічний, семіотичний.
3. Специфіка філософського знання та його структура (онтологія, гносеологія, аксіологія).
4. Глобальні проблеми людства як виклик перед сучасною філософією. Функції філософії.
5. Особливості та етапи розвитку античної філософії.
6. Формування середньовічної філософської парадигми та її загальні особливості.
7. Філософія епохи Відродження.
8. Особливості філософської парадигми Нового часу, зв'язок філософії із розвитком науки.
9. Філософія Просвітництва XVIII ст.
10. Німецька класична філософія: загальні особливості та здобутки. Ідеї І. Канта, Й. Фіхте, Ф. Шеллінга.
11. Філософська система Г. Гегеля.
12. Перехід від класичної філософії до некласичної в другій половині XIX ст.: А. Шопенгауер, С. К'єркегор, Ф. Ніцше, марксизм та позитивізм.
13. Екзистенційна філософія К. Ясперса.
14. Філософія екзистенціалізму (Ж.-П. Сартр, А. Камю).
15. Філософія неотомізму: Ж. Марітен, Е. Жільсон.
16. Феноменологія Е. Гусерля.
17. Філософська герменевтика Г.-Г. Гадамера.
18. Філософія американського прагматизму (Ч. Пірс, В. Джеймс, Дж. Дьюї).
19. Філософія персоналізму (Е. Муньє).
20. Головні постаті пізнього модерну у філософії: Ю. Габермас, Ж.-Ф. Ліотар, Ж. Деріда, М. Фуко, Р. Рорті, Ю. Крістева.
21. Поняття онтології у філософії: визначення понять “субстанція”, “монізм”, “дуалізм”, “плюралізм”, “матеріалізм”, “ідеалізм”.
22. Метафізика та її місце у філософії та її історії. Проблема мислення, свідомості, мови і мовлення Філософія свідомості та когнітивна наука (Д. Челмерс, Д. Деннет, Дж. Серл).
23. “Метафізичні розмисли” Р. Декарта. Особливості картезіанської парадигми і сучасні варіанти її подолання.
24. Проблема апріорності знання. “Критика чистого розуму” і “Критика практичного розуму” І. Канта.
25. Діалектика як філософське вчення. Предмет діалектики. Поняття законів і принципів діалектики.
26. Предмет гносеології, її місце в системі філософського знання.

27. Поняття “знання” та “істини” в класичній та посткласичній традиції. Проблема критерію істини і поняття досвіду та його типи.
28. Т. Кун “Структура наукових революцій”: концепція історичної динаміки науки.
29. Поняття методу та методології в науковому пізнанні. Особливості філософської методології.
30. Філософська думка в Києво-Могилянській академії: логіка, натурфілософія, метафізика.
31. Філософсько-етичні погляди Г. Сковороди: вчення про дві натури та три світи, зріднена праця, нерівна рівність, свобода й покликання.
32. Філософія П. Юркевича. “Серце” та його значення в духовному житті людини.
33. І. Франко як історик філософії. Позитивізм у соціальному вченні І. Франка.
34. Філософія національної ідеї в Україні: Т. Шевченко, М. Драгоманов, Л. Українка, Д. Донцов, М. Міхновський, В. Липинський, В. Винниченко.
35. Українська діаспорна філософія: Д. Чижевський, І. Мірчук, М. Шлемкевич, О. Кульчицький.
36. Проблема людини в руслі течій західної некласичної філософії (З. Фройд, К.-Г. Юнг).
37. Ідентичність людини у сучасну добу глобалізації (З. Бауман).
38. Основні напрямки соціальної філософії ХХ ст.: соціальні пошуки М. Вебера.
39. Соціально-філософська концепція К. Поппера.
40. Мадридська школа соціальної філософії (Х. Ортега-і-Гассет).
41. Франкфуртська школа соціальної філософії (М. Горкгаймер, Т. Адорно, Ю. Габермас).
42. Феноменологічна школа соціальної філософії (Е. Гуссерль, А. Шюц, П. Бергер, Т. Лукман).
43. Технократичні концепції суспільства (Д. Белл, Дж. Гелбрейт).
44. Філософія культури і цивілізації (О. Шпенглер та А. Тойнбі).
45. Теорії цивілізацій. С. Гантінгтон про “зіткнення цивілізацій”.
46. К. Ясперс про сенс і призначення історії.
47. Проблема культурної і національної ідентичності. Історіософські погляди Я. Яреми.
48. Аристотель про свободу громадянина і політичні режими. Т. Гобс і Дж. Локк про громадянське суспільство.
49. Громадянське суспільство у теорії Г. Гегеля та в концепції А. де Токвіля.
50. Ю. Габермас про “соціальні структури відкритості”. Громадянська ідентичність і громадянське почуття.

51. Свобода і справедливість. Ж.-Ж. Руссо про суспільний договір і принципи політичного права. Свобода приватна і публічна.
52. Т. Пейн про свободу, права людини, демократичне врядування і національну державу.
53. Свобода і відповідальність. І. Берлін про негативну і позитивну свободи.
54. “Справедливість як чесність”, теорія справедливості Дж. Ролза. Ліберальне й комунітаристське витлумачення свободи.
55. Філософсько-соціологічні проблеми війни, миру, армії.
56. Онтологічні проблеми війни та миру (аналіз поглядів І. Канта, Г. Гегеля).
57. Стратегічне бачення миру: ціннісні моделі.

### **Інформаційно-методичне забезпечення**

1. Антологія сучасної аналітичної філософії, або жук залишає коробку / За ред. А. Синиці. – Львів : Літопис, 2014. – С. 9-25; 25-37; (Дж. Серль: 225-257; Д. Деннет: 276-297; Д. Чалмерс: 297-337). – 374 с.
2. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / З. Бауман / Пер. з англ. І. Андрущенко, М. Винницький. – Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 109 с.
3. Бистрицький Ю. Філософія та дискурс війни: конфлікт світів як межа комунікативної теорії Юргена Габермаса / Ю. Бистрицький, Л. Ситніченко // Філософська думка. – 2022. – № 3. – С. 64–82. – Режим доступу: <https://doi.org/10.15407/fd2022.03.064>
4. Бойченко М. Виправлення іменувань речей: примус війни у освіті і суспільному житті / М. Бойченко // Філософія освіти. Philosophy of Education. – 2022. – Т. 28. – № 1. – С. 11–27. – Режим доступу : <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2022-28-1-1>
5. Вандельфельс Б. Вступ до феноменології / Б. Вандельфельс. – Київ : Альтерпрес, 2002. – С. 5-7; С. 11-19. – 176 с.
6. Війна і суспільство. Круглий стіл // Філософська думка. – 2017. – № 1. – С. 5–60. – Режим доступу : <https://dumka.philosophy.ua/index.php/fd/article/view/67>
7. Габермас Ю. Пізнання й інтерес / Ю. Габермас // Читанка з філософії: У 6 книгах. – Київ : Довіра, 1993. – Кн. 6: Зарубіжна філософія ХХ століття. – С. 228–238. – Режим доступу: [https://shron1.chtyvo.org.ua/Habermas\\_Jurgen/Piznannia\\_i\\_interes\\_frahment.pdf](https://shron1.chtyvo.org.ua/Habermas_Jurgen/Piznannia_i_interes_frahment.pdf)
8. Гантінгтон С. Захід: унікальність versus універсалізм // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу: хрестоматія. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – С. 498-508.
9. Гапон Н.П. Історіософські погляди Я. Яреми у праці «Українська духовність у її культурно-історичних виявах» / Н. П. Гапон // Військово-науковий вісник. Випуск 20. Львів: АСВ, 2013. – С. 46–52. Режим доступу: <http://www.asv.gov.ua/content/nauka/editions/18/2012-18/126-136.pdf>

10. Дахній А. Нариси історії західної філософії ХІХ-ХХ ст. : навч. посібник / А. Дахній. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – С. 93-154.
11. Енциклопедія постмодернізму / Під ред. Вінквіста Ч. Е., Тейлора В. Е. / Пер. з фр. К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003. – 503 с.
12. Історія філософії підручник / Ярошовець В. І., Бичко І. В., Бугров В. А. та ін.; за ред. В. І. Ярошовця. – Київ : Вид. ПАРАПАН, 2002. – С. 126-130; 141-142; 174-178; 218-220. – 774 с. – Режим доступу:
13. Камю А. Міф про Сізіфа / А. Камю // Вибрані твори у трьох томах. Т. 3. Харків : Фоліо, 1996. – 163 с. – Режим доступу: [https://chtyvo.org.ua/authors/Kamiu\\_Alber/Mif\\_pro\\_Sizifa/](https://chtyvo.org.ua/authors/Kamiu_Alber/Mif_pro_Sizifa/)
14. Кант І. Передмова до першого видання «Критики чистого розуму»: (переклад з німецької і примітки Юрія Федорченка // Філософія освіти. Philosophy of Education. – 2022. – Т.28. – №1. – С. 222–230. – Режим доступу: <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2022-28-1-14>
15. Карась А. Ф. Філософія громадянського суспільства у класичних теоріях і некласичних інтерпретаціях / А. Ф. Карась. – Київ-Львів, 2003. – С. 425-429; 444-488.
16. Кемп П. Переосмислення філософії як сили слова / П. Кемп // Вісник Львівського університету. Серія: філософські науки. Львів, 2008. № 11. – С. 7-14. – Режим доступу : [http://old.filos.lnu.edu.ua/Visnyk/2008\\_11/1.pdf](http://old.filos.lnu.edu.ua/Visnyk/2008_11/1.pdf)
17. Лях В. Соціальні, особистісні та екзистенційні виміри свободи/ В. Лях // Мультиверсум. Філософський альманах. – 2004. – № 44. – Режим доступу: [https://www.filosof.com.ua/Jornel/M\\_44/Ljah.htm](https://www.filosof.com.ua/Jornel/M_44/Ljah.htm)
18. Парахонський Б. О. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл : монографія // Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська. – Київ : НІСД, 2019. – С. 440-445; 471–48. – 560 с. – Режим доступу: [https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-07/Monografiya\\_Ontologiya\\_print.pdf](https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-07/Monografiya_Ontologiya_print.pdf)
19. Патнам Р. Д. Творення демократії: Традиції громадської активності в сучасній Італії / Р. Д. Патнам, Р. Леонарді, Р. Й. Нанетті; пер. з англ. В. Ющенко. – Київ : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2001. – С. 168-178. – 302 с.
20. Попер К. Метод Маркса // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – С. 326-352.
21. Сартр Ж.-П. Буття і ніщо (фрагменти): пер. В. В. Лях / Ж.-П. Сартр // Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія. – Київ : Ваклер, 1996. – С. 112-182.
22. Філософія як історія філософії: підручник / І. Бичко, В. Табачковський, А. Бичко, В. Ярошовець; за ред. В. Ярошовця. – Київ : Центр навчальної літератури, 2019. – С. 24-28; 39-50; 89-100; 110-112; 582-607. – 648 с.
23. Франко І. Поза межами можливого / І. Франко // Зібрання творів: У 50 т. – Київ : Наукова думка, 1986. Т.45. С. 276– 285.
24. Фуко М. Що таке автор? / М. Фуко // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.; за ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 1996. – С. 442-457. – 633 с. – Режим доступу: <https://terepishchy.com/m-fuko-scho-take-avtor/>



25. Чернієнко В.О. Природа засад ідентичності соціального суб'єкта: монограф. / В. О. Чернієнко. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2010. – С. 5-9. – 304 с.
26. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні / Д. Чижевський. – Мюнхен-Львів : УВУ, 1994. – С. 5-10. – 175 с.
27. Юрченко Є. Масштабне вторгнення Російської Федерації в Україну та футурологія війни: уроки та завдання на майбутнє / Є. Юрченко // Філософія освіти. Philosophy of Education. – 2022. – Т.28. – №1. – С. 70–85. – Режим доступу: <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2022-28-1-5>
28. Yermolenko A. Widerstand statt Verhandlung / A. Yermolenko // Franffurter Allgemeine. – 2022. – 25 Mai. – URL: <https://www.faz.net/aktuell/feuilleton/debatten/der-ukrainische-philosoph-yermolenko-antwortet-habermas-18044530.html>

Програма розглянута на засіданні кафедри поведінкових наук та військового лідерства Інституту психологічної підтримки персоналу, протокол від "04" листопада 2024 року № 7.

## ПРОГРАМА

вступного іспиту з іноземної мови до ад'юнктури Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

## **Загальні положення**

Програма вступного іспиту з іноземної (англійської) мови до ад'юнктури Академії визначає мету, порядок, методiku підготовки і проведення цього контрольного заходу.

Програма призначена для науково-педагогічних працівників кафедри іноземних мов та військового перекладу, голови та членів предметної комісії з проведення вступного іспиту з іноземної (англійської) мови.

Метою проведення вступного іспиту є визначення рівня володіння кандидатами на навчання в ад'юнктурі Академії іноземною (англійською) мовою за допомогою комплексного мовного тесту (далі – тест) у межах рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, що співвідноситься зі стандартизованим мовним рівнем CMP 2 стандарту НАТО STANAG 6001.

Тест складається з чотирьох окремих субтестів (аудіювання, читання, письмо, говоріння), які призначені для визначення рівня мовленнєвої компетентності тестованих осіб із відповідного виду мовленнєвої діяльності.

### **Порядок підготовки до проведення вступного іспиту**

Тест розробляється науково-педагогічними працівниками кафедри іноземних мов та військового перекладу на основі відповідних специфікацій і зразків.

Перед початком іспиту має бути підготовлено не менше п'яти варіантів субтестів з аудіювання, читання та письма. Один комплект тесту дозволяється використовувати тільки один раз.

Вступний іспит може проводитися впродовж одного або двох днів. На другий день дозволяється повністю або частково переносити тільки субтест з говоріння.

Комплект тесту для проведення вступного іспиту включає:  
тестові буклети для проведення субтестів із читання, аудіювання, письма;  
групи запитань для проведення субтесту з говоріння;  
бланки для відповідей з читання й аудіювання;  
картки оцінювання відповідей з письма і говоріння;  
ключі відповідей з читання й аудіювання, які використовуються під час перевірки відповідей;  
аудіозапис матеріалів для аудіювання.

Кількість тестових буклетів, бланків для відповідей і карток оцінювання відповідей повинна відповідати кількості кандидатів на навчання в ад'юнктурі, які складають вступний іспит.

Одна група запитань для проведення субтесту з говоріння може бути використана не більше ніж для трьох кандидатів на навчання в ад'юнктурі.

Номер комплекту тесту зазначається на всіх матеріалах комплекту тесту.

Зміст матеріалів тесту має суворо конфіденційний характер.

Відповідальність за нерозголошення змісту матеріалів тесту покладається на голову предметної комісії та на начальника кафедри іноземних мов та військового перекладу.

Начальник кафедри іноземних мов та військового перекладу несе безпосередню відповідальність за підготовку матеріалів тесту для проведення вступного іспиту.

На підготовку до іспиту кандидатам на навчання в ад'юнктурі надається не менше десяти днів.

Не пізніше ніж за один день до іспиту для кандидатів на навчання в ад'юнктурі проводяться групові та індивідуальні консультації з метою їхнього ознайомлення з форматом тесту, особливостями виконання тестових завдань і критеріями оцінювання відповідей. Викладачі-консультанти призначаються начальником кафедри, як правило, з числа осіб, які входять до складу предметної комісії.

### **Порядок проведення вступного іспиту**

Аудиторії, які виділяються для проведення вступного іспиту, мають бути добре освітленими, мати належну акустику і технічну можливість використання необхідної аудіоапаратури. Використання лінгафонної лабораторії для проведення субтестів з читання, письма і говоріння не допускається.

Перед початком вступного іспиту члени предметної комісії повинні перевірити присутність кандидатів на навчання в ад'юнктурі за списком.

Розміщення кандидатів на навчання в ад'юнктурі в аудиторії, де проводиться вступний іспит, має виключати можливість їх спільної роботи над виконанням тестових завдань.

Загальний інструктаж, що проводиться українською мовою перед початком вступного іспиту, має включати інформацію про мету, порядок і правила складання вступного іспиту, а також доведення вимог щодо організації контрольного заходу, критеріїв оцінки та порядку її визначення, інформацію щодо часу і місця проведення індивідуальних консультацій. Кандидати на навчання в ад'юнктурі попереджаються, що у разі невиконання визначених вимог щодо дотримання дисципліни та організації контрольного заходу їхня участь у вступному іспиті може бути припинена.

Начальник кафедри іноземних мов та військового перекладу відкриває конверти (пакети) з матеріалами для проведення субтесту за 5 хвилин до його початку і передає їх членам предметної комісії.

Після отримання членами предметної комісії буклетів із тестовими завданнями і бланків для відповідей, вони роздають їх кандидатам на навчання в ад'юнктурі.

Інструктаж кандидатів на навчання в ад'юнктурі проводиться українською мовою на початку кожного субтесту і містить повідомлення про порядок його проведення, правила дисципліни та інші вимоги, тривалість субтесту, його короткий опис, особливості виконання типів завдань, які включені до субтесту, і спосіб заповнення бланка для відповідей.

Під час субтесту з аудіювання прослуховування записів проводиться з використанням аудіоапаратури через гучномовці або навушники. Важливою умовою при цьому є створення однаково сприятливих умов для прослуховування звукового матеріалу всіма кандидатами на навчання в ад'юнктурі. Пробне

прослуховування з метою перевірки якості та гучності звуку здійснюється під час консультації та безпосередньо перед субтестом із аудіювання.

Під час проведення субтесту із аудіювання звуковий матеріал дозволяється прослуховувати один раз. Повторне прослуховування можливе лише при виникненні технічних проблем з апаратурою.

Під час проведення іспиту кандидатам на навчання в ад'юнктурі **забороняється:**

- ігнорувати вимоги голови й членів предметної комісії;

- мати при собі предмети, які можуть заважати процесу проведення вступного іспиту (мобільні телефони, наручні годинники зі звуковими сигналами тощо);

- користуватися будь-якими технічними засобами, включаючи мобільні телефони, планшети, ноутбуки та інші гаджети;

- спілкуватися між собою;

- списувати;

- користуватися словниками та будь-якими іншими матеріалами (програмами, довідниками, картами, таблицями, макетами, посібниками тощо), крім тих, які були роздані членами предметної комісії;

- ставити питання членам предметної комісії безпосередньо під час проведення субтесту з аудіювання після завершення інструктажу;

- самовільно залишати приміщення під час проведення іспиту.

У разі невиконання цих вимог кандидат на навчання в ад'юнктурі усувається від подальшого складання вступного іспиту.

Кандидати навчання в ад'юнктурі у процесі проведення субтестів з читання, аудіювання та письма записують відповіді у бланках для відповідей синім або чорним чорнилом. Відповіді, які в остаточній формі записані олівцем, не зараховуються.

Кандидати на навчання в ад'юнктурі повинні писати відповіді на завдання розбірливо, при цьому виправлення в бланках відповідей мають бути зрозумілі. Під час проведення субтестів з читання й аудіювання кандидат на навчання в ад'юнктурі завіряє кожне виправлення у бланку відповідей власним підписом.

У процесі проведення вступного іспиту **забороняється** перевищувати час, який визначено на проведення кожного субтесту. Перед початком кожного субтесту на дошці записується час його початку й розрахунковий час завершення. Точно у визначений час кандидати на навчання в ад'юнктурі припиняють роботу. Члени предметної комісії збирають буклети з тестовими завданнями й бланки для відповідей, перевіряють відповідність їхньої кількості до кількості кандидатів на навчання в ад'юнктурі і передають їх голові предметної комісії.

Тестування з говоріння проводиться в формі інтерв'ю з одним кандидатом на навчання в ад'юнктурі іноземною мовою. Тестований відповідає на запитання або виконує комунікативні завдання відповідно до переліку тестових завдань із говоріння. Інтерв'ю проводить один із членів предметної комісії. Як правило, щонайменше два члени предметної комісії оцінюють відповіді тестованої особи, використовуючи картку оцінювання відповідей з говоріння. Час на підготовку відповідей у ході інтерв'ю кандидату на навчання в ад'юнктурі не надається.

Оцінка з кожного виду мовленнєвої діяльності визначається у відповідності до шкали або критеріїв оцінювання, які надаються в специфікаціях тесту. Оцінювання проводиться у суворій відповідності до зазначених критеріїв. Врахування суб'єктивних факторів не допускається.

Перевірку відповідей кандидатів на навчання в ад'юнктурі з письма здійснюють послідовно два члени предметної комісії.

У процесі перевірки відповідей з читання й аудіювання члени предметної комісії звіряють відповіді, які кандидат на навчання в ад'юнктурі записав у бланку для відповідей, з ключами відповідей до тестових завдань.

Оцінювання відповідей кандидатів на навчання в ад'юнктурі з говоріння і письма проводиться з використанням карток оцінювання.

Якщо результати послідовного оцінювання двома членами предметної комісії відповіді кандидата на навчання в ад'юнктурі з письма не збігаються, роботу додатково перевіряє голова предметної комісії. Остаточне рішення щодо оцінки ухвалюється на основі більшості голосів.

Висновок щодо результату оцінювання відповіді з говоріння у формі оцінки робиться безпосередньо після закінчення відповіді кандидата на навчання в ад'юнктурі, але не в його присутності.

Загальна кількість балів, отриманих кандидатом на навчання в ад'юнктурі за вступний іспит з іноземної (англійської) мови, визначається додаванням балів за кожен із чотирьох видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, письмо та говоріння). Максимальна кількість балів – 100.

Специфікації  
комплексного мовного тесту  
для проведення вступного іспиту з іноземної мови  
до ад'юнктури Національної академії сухопутних військ

1. Загальні положення

1.1. Метою комплексного тесту, який використовується для проведення вступного іспиту з іноземної мови, є визначення рівня мовленнєвої компетентності вступників.

1.2. Тест має таку структуру:

- 1) субтест з читання;
- 2) субтест з аудіювання;
- 3) субтест з письма;
- 4) субтест з говоріння.

2. Субтест із читання

2.1. Мета субтесту з читання – оцінювання рівня мовних знань, мовленнєвих навичок, вмінь і компетентностей кандидатів на навчання в ад'юнктурі з цього виду мовленнєвої діяльності.

Тривалість тесту – до 45 хвилин. Кількість частин (блоків питань) субтесту – п'ять. Кожна частина субтесту різниться за типом завдань і повинна починатися з інструкції до того типу завдання, яке міститься у цій частині. Інструкція має бути простою і зрозумілою.

Загальна кількість завдань – 25.

Блок питань № 1 містить п'ять коротких повідомлень (№1–5) і вісім заголовків (А–Н), з яких потрібно вибрати відповідний заголовок до кожного повідомлення. Три заголовки є зайвими. Учасник тестування має вибрати п'ять правильних заголовків із восьми запропонованих і вписати відповідь у бланк відповідей.

Кількість завдань – 5. Оцінка кожної правильної відповіді – 1 бал. Максимальна кількість балів – 5.

Блок питань № 2 містить п'ять коротких повідомлень і п'ять завдань (№ 6–10) із вибором однієї правильної відповіді. Кожне завдання має три варіанти відповіді, з яких лише один є правильним. Учасник тестування повинен вибрати правильний варіант відповіді та вписати його у бланк відповідей.

Кількість завдань – 5. Оцінка кожної правильної відповіді – 1 бал. Максимальна кількість балів – 5.

Блок питань № 3 містить один текст і п'ять завдань (№11–15), спрямованих на визначення правильності чи неправильності тверджень. У кожному завданні потрібно оцінити, чи відповідає наведене твердження змісту прочитаного тексту. Учасник тестування має визначити правильність твердження та вписати відповідь True (Т) або False (F) у бланк відповідей.

Кількість завдань – 5. Оцінка кожної правильної відповіді – 1 бал. Максимальна кількість балів – 5.

Блок питань № 4 містить один текст і п'ять завдань (№16-20) із вибором однієї правильної відповіді. Кожне завдання має три варіанти відповіді, з яких лише один є правильним. Учасник тестування повинен вибрати правильний варіант відповіді та вписати його у бланк відповідей.

Кількість завдань – 5. Оцінка кожної правильної відповіді – 1 бал. Максимальна кількість балів – 5.

Блок питань № 5 складається з п'яти ситуацій (№21–25) і чотирьох описових текстів (А–D). Завдання полягає в тому, щоб підібрати до кожної ситуації відповідний описовий текст. Якщо для певної ситуації немає відповідного тексту, їй слід присвоїти літеру І. Учасник тестування повинен вибрати правильний варіант відповіді та вписати його у бланк відповідей.

Вимоги до текстів:

тематика текстів має включати загальносуспільний (50 – 60%), загальновійськовий (30 – 40%) та спеціальний військово-професійний (10%) напрями;

тексти можуть бути як оригінальні, так і адаптовані;

джерела текстів – газети, журнали, інтернет, кореспонденція, брошури, довідкова література тощо.

Кандидати на навчання в ад'юнктурі записують відповіді в бланк для відповідей із читання. Завдання вважаються виконаними, якщо учасник тестування вибрав і вписав відповіді у бланк відповідей із читання.

Члени предметної комісії звіряють відповіді вступників із ключами до тестових завдань. Кожна правильна відповідь оцінюється в один бал.

Підсумкова кількість балів із читання дорівнює кількості правильних відповідей.

Максимальна можлива оцінка за субтест із читання становить 25 балів.

### 3. Субтест з аудіювання

Мета субтесту з аудіювання – оцінювання рівня мовних знань, мовленнєвих навичок, вмінь і компетентностей кандидатів на навчання в ад'юнктурі з цього виду мовленнєвої діяльності.

Тривалість тесту не більше 45 хвилин.

Вимоги до текстів:

тематика текстів має включати загальносуспільний (50 – 60%), загальновійськовий (30 – 40%) та спеціальний військово-професійний (10%) напрями;

тексти можуть бути записані як носіями, так і не носіями англійської мови (з рівнем не нижче СМР 3).

Джерела текстів: засоби масової інформації; художні фільми; науково-популярні фільми; інтернет тощо.

Кількість завдань субтесту з аудіювання – 25.

Блок питань № 1 (Task 1) містить аудіозапис із шістьма короткими діалогами та шість завдань (№ 1–6) до нього з вибором однієї правильної відповіді. Кожне завдання має основу та три варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо учасник тестування вибрав і вписав відповідь у бланк відповідей.

Кількість завдань – 6. Оцінка кожної правильної відповіді – 1 бал. Максимальна кількість балів – 6.

Блок питань № 2 (Task 2) містить один монологічний аудіозапис і шість завдань (№ 7–12) до нього на заповнення пропусків у тексті. У завданнях пропонують доповнити речення в тексті одним або двома словами, цифрою, датою або часом. Завдання вважається виконаним, якщо учасник тестування вписав відповідь у бланк відповідей.

Кількість завдань – 6. Оцінка кожної правильної відповіді – 1 бал. Учасник тестування може допустити помилку у правописі слова, якщо вона не впливає на загальне розуміння. Максимальна кількість балів – 6.

Блок питань № 3 (Task 3) містить один діалогічний або монологічний аудіозапис і шість завдань (№ 13–18) до нього з вибором однієї правильної відповіді. Кожне завдання має основу та три варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо учасник тестування вибрав і вписав відповідь у бланк відповідей.

Кількість завдань – 6. Оцінка кожної правильної відповіді – 1 бал. Максимальна кількість балів – 6.

Блок питань № 4 (Task 4) містить один діалогічний або монологічний аудіозапис і сім завдань (№ 19–25) до нього на визначення правильності/неправильності тверджень. У завданнях пропонують визначити правильність чи неправильність наведеного твердження щодо змісту прослуханого тексту. Завдання вважається виконаним, якщо учасник тестування вписав відповідь True/T чи False/F у бланк відповідей.



Кількість завдань – 7. Оцінка кожної правильної відповіді – 1 бал. Максимальна кількість балів – 7.

Кандидати на навчання в ад'юнктурі записують відповіді в бланк для відповідей з читання. Завдання вважаються виконаними, якщо учасник тестування вибрав і вписав відповіді у бланк відповідей із читання.

Члени предметної комісії звіряють відповіді вступників із ключами до тестових завдань. Кожна правильна відповідь оцінюється в один бал.

Підсумкова кількість балів із читання дорівнює кількості правильних відповідей.

Максимальна можлива оцінка за субтест із читання становить 25 балів.

#### 4. Субтест з письма.

Мета субтесту з письма – оцінювання рівня мовних знань, мовленнєвих навичок, вмінь і компетентностей кандидатів на навчання в ад'юнктурі з цього виду мовленнєвої діяльності.

Тривалість тесту – до 30 хвилин.

Субтест із письма складається з одного завдання – написати неофіційний лист (повідомлення) на загальносуспільну тему з використанням елементів військової лексики. Обсяг роботи 80–100 слів.

Для розроблення завдання з письма необхідно дотримуватися таких загальних методичних рекомендацій:

завдання має включати не менше чотирьох пунктів (підзавдань);

метою кожного з пунктів є перевірка навичок і вмінь кандидатів на навчання в ад'юнктурі висловлюватись на певну тему в письмовій формі, використовуючи відповідні граматичні структури, а саме, описувати людей, місця або речі, розповідати про теперішні, минулі, майбутні події тощо;

кожний із пунктів формулюється так, щоб на нього можна було надати поширену, приблизно однакову за обсягом відповідь.

Перевірку відповіді вступника з письма здійснюють послідовно два члени предметної комісії та результати записують у картку оцінювання відповіді з письма (Таблиця 1).

Таблиця 1. Картка оцінювання відповіді з письма

| №                                    | Критерій                         | Екзаменатор 1 | Екзаменатор 2 |
|--------------------------------------|----------------------------------|---------------|---------------|
| 1.                                   | Змістовність і повнота відповіді |               |               |
| 2.                                   | Обсяг словникового запасу        |               |               |
| 3.                                   | Граматична правильність          |               |               |
| 4.                                   | Стиль                            |               |               |
| 5.                                   | Організація і зв'язність         |               |               |
| Підсумкова кількість балів із письма |                                  |               |               |

Відповідь із письма оцінюється за п'ятьма вищенаведеними критеріями з визначенням кількості балів від 0 до 5 відповідно до кожного критерію (Таблиця 2).

Таблиця 2. Ступінь відповідності критерію з визначенням кількості балів

| Кількість балів | Ступінь відповідності критерію |
|-----------------|--------------------------------|
| 5               | Повністю відповідає критерію   |
| 4               | Загалом відповідає критерію    |
| 3               | Частково відповідає критерію   |
| 0–2             | Не відповідає критерію         |

Якщо оцінки, виставлені двома членами предметної комісії за результатами послідовного оцінювання письмової відповіді кандидата на навчання в ад'юнктурі, не збігаються, робота підлягає додатковій перевірці ще одним членом комісії. Остаточне рішення щодо оцінки ухвалюється на основі більшості голосів.

Підсумкова кількість балів із письма визначається шляхом додавання балів, отриманих за кожним із п'яти критеріїв.

Максимальна можлива оцінка за субтест із письма становить 25 балів.

#### 5. Субтест з говоріння

Мета субтесту з говоріння: визначення ступеня розвиненості навичок і вмінь кандидатів на навчання в ад'юнктурі з цього виду мовленнєвої діяльності.

Максимальний час тестування з говоріння одного кандидата на навчання в ад'юнктурі – 10 хвилин.

Тестування з говоріння складається з таких частин:

1) Початок тестування (“розігрів”).

2) Розмова на теми, визначені інструкцією щодо проведення та оцінювання результатів мовного тестування.

Бесіда в основному включає контрольні питання екзаменатора та відповіді на них тестованого. Якщо вступник не розуміє запитання, екзаменатор може повторити його більш чітко й у повільнішому темпі. Дозволяється перефразування або синонімічна заміна, якщо тестований не розуміє певне слово. Повторити питання дозволяється двічі, якщо воно все ж таки залишається незрозумілим, екзаменатор переходить до наступного запитання. Під час проведення субтесту з говоріння забороняється вживати іншу мову, крім англійської.

Групи запитань для проведення субтесту з говоріння містять:

Блок питань № 1 – розповідь про себе, військову кар'єру тощо;

Блок питань № 2 – теперішні події загальносупільної (загальновійськової) тематики, викладення та надання фактів;

Блок питань № 3 – минулі події загальносупільної (загальновійськової) тематики;

Блок питань № 4 – майбутні події загальносупільної (загальновійськової) тематики;

Блок питань № 5 – спеціальна військово-професійна тематика з урахуванням напряму дослідницької діяльності та залежно від спеціалізації кандидата на навчання в ад'юнктурі.

3) Завершення діалогу та підведення підсумків.

Відповідь на кожне питання оцінюється за трьома встановленими критеріями, за кожним із яких присвоюється від 0 до 5 балів (визначається ступінь відповідності критерію).

Тестування з говоріння проводиться у формі інтерв'ю іноземною мовою з одним вступником. Інтерв'ю проводить один із членів предметної комісії. Другий член комісії оцінює кожну відповідь за трьома критеріями, використовуючи картку оцінювання відповіді з говоріння (Таблиця 3), і виставляє оцінку за шкалою від 0 до 5 балів (Таблиця 2). За потреби другий член предметної комісії має право уточнювати відповіді кандидата на навчання в ад'юнктурі.

Таблиця 3. Картка оцінювання відповіді з говоріння

| №                                       | Група (блок)<br>запитань<br>Критерій                           | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | Загалом<br>балів за<br>критерій |
|-----------------------------------------|----------------------------------------------------------------|---|---|---|---|---|---------------------------------|
|                                         |                                                                |   |   |   |   |   |                                 |
| 1.                                      | Змістовність і повнота відповіді,<br>обсяг словникового запасу |   |   |   |   |   |                                 |
| 2.                                      | Граматична правильність                                        |   |   |   |   |   |                                 |
| 3.                                      | Плавність мовлення та вимова<br>(зрозумілість для носія мови)  |   |   |   |   |   |                                 |
| Сумарна кількість балів за три критерії |                                                                |   |   |   |   |   |                                 |
| Підсумкова кількість балів із говоріння |                                                                |   |   |   |   |   |                                 |

Підсумкова кількість балів із говоріння визначається як середнє арифметичне балів, отриманих за всі відповіді згідно з трьома критеріями оцінювання. Методика розрахунку включає:

1) Всі бали, отримані за кожну відповідь згідно з кожним із трьох критеріїв, підсумовується в колонці “Загалом балів за критерій”.

2) У рядку “Сумарна кількість балів за три критерії” вноситься сума балів за три критерії.

3) Отримана сума ділиться на кількість питань (п'ять) і записується в рядок “Підсумкова кількість балів із говоріння”.

Максимальна можлива оцінка за субтест із говоріння становить 25 балів.

**Загальна кількість балів та загальна оцінка, отримані кандидатом на навчання в ад'юнктурі за вступний іспит з іноземної (англійської) мови, визначається додаванням балів за кожен із чотирьох субтестів: аудіювання, читання, письмо та говоріння.**

**Максимальна кількість балів – 100.**

**Оцінювання результатів вступного іспиту з іноземної (англійської) мови** здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС і національною шкалою (Таблиця 4).

Таблиця 4. Відповідність між 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС і національною шкалою оцінювання

| 100 бальна шкала | Шкала ЄКТС | Оцінка за розширеною шкалою | Національна шкала |
|------------------|------------|-----------------------------|-------------------|
| 90 - 100         | A          | відмінно                    | відмінно          |
| 80 - 89          | B          | дуже добре                  | добре             |
| 65 - 79          | C          | добре                       |                   |
| 55 - 64          | D          | задовільно                  | задовільно        |
| 50 - 54          | E          | достатньо                   |                   |
| 1 - 49           | FX         | незадовільно                | незадовільно      |

### **Інформаційно-методичне забезпечення**

1. Дмитриєнко В., Лозова О., Малік О., Малік О. English for you. Practice grammar exercises and tests. Підручник. Частина друга. Львів: АСВ, 2011. 186 с.
2. Пащук Ю. М. Military English Writing. Ділова англійська мова (письмовий аспект) для військовослужбовців / Ю. Пащук // Навчально–методичний посібник. – Львів : АСВ, 2012. – 176 с.
3. Пасічник С., Черник П., Щерба О., Левко М. Позааудиторне читання: Навчальний посібник / С. Пасічник, П. Черник, О. Щерба, М. Левко. – Львів: АСВ, 2012. – 135 с.
4. English for Life Pre-intermediate. Student's book. Oxford, Oxford University Press, 2007.
5. English for Life Pre-intermediate. Workbook. Oxford, Oxford University Press, 2007.
6. Enterprise, Coursebook 3. Express Publishing, 2011.
7. Enterprise, Workbook 3. Express Publishing, 2011. Murphy R. English Grammar in Use. Cambridge, Cambridge University Press, 1995.
8. Campaign. Student's book, level 1. Oxford, Macmillan, 2004.
9. Campaign. Workbook, level 1. Oxford, Macmillan, 2004.
10. Campaign. Teacher's book. , level 1. Oxford, Macmillan, 2004.
11. Campaign. Student's book, level 2. Oxford, Macmillan, 2009.
12. Campaign. Workbook, level 2. Oxford, Macmillan, 2009.
13. Campaign. English for the Military. Student's book, level 3. Oxford, Macmillan, 2010.
14. Campaign. English for the Military. Workbook, level 3. Oxford, Macmillan, 2010.
15. You CAN speak English. За заг. редакцією Пащука Ю.М. Навчально-методичний посібник. Львів : НАСВ, 2021. 258 с.

### **Інформаційні ресурси**

1. Офіційний сайт Міністерства оборони України: <http://www.mil.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного: <http://www.asv.gov.ua/>.
3. Дистанційний курс Національної академії сухопутних військ з іноземної мови: <https://adl.mil.gov.ua/login/index.php>.
4. Дистанційний курс англійської мови: <https://www.theteacherexpress.com>.
5. Дистанційний курс англійської мови: <https://learnenglish.britishcouncil.org>.
6. Дистанційний курс англійської мови: <https://www.tolearnenglish.com>.

Навчальними текстами і літературою для читання може слугувати оригінальна монографічна і періодична, а також художньо-публіцистична література. Рекомендується використовувати збірники оригінальних статей. Підбір матеріалу для читання з фаху слід здійснювати спільно і за участю профільюючих кафедр, наукових керівників.

Програма розглянута на засіданні кафедри іноземних мов та військового перекладу, протокол від "25" квітня 2024 року № 12.

**ПРОГРАМА**  
вступного іспиту зі спеціальності Озброєння та військова техніка  
до ад'юнктури Національної академії сухопутних військ  
імені гетьмана Петра Сагайдачного

## **Організаційно-методичні вказівки**

Вступний іспит зі спеціальності включає питання в обсязі стандарту вищої освіти магістра зі спеціальності 255 Озброєння та військова техніка.

У період підготовки до складання іспиту з кандидатами на вступ до ад'юнктури проводяться консультації.

Під час іспиту кандидат на вступ до ад'юнктури в усній формі відповідає на питання білету, який містить три теоретичні питання.

Під час складання іспиту проводиться оцінка дослідницької пропозиції кандидат на вступ до ад'юнктури.

Дослідницька пропозиція – це авторський науковий текст обсягом до 5 сторінок, підготовлений вступником до ад'юнктури.

Структура дослідницької пропозиції:

1. Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими практичними завданнями.

2. Обґрунтування актуальності обраної теми.

3. Стан розробки обраної теми: останні дослідження та публікації у вітчизняних та закордонних інформаційних джерелах, виділення невирішених аспектів обраної теми.

4. Мета та завдання майбутнього дослідження.

5. Формулювання й аргументація наукової новизни, що передбачається.

7. Наукові методи, які передбачається використовувати в дисертаційному дослідженні.

8. Можливі сфери практичного застосування передбачуваних результатів дослідження.

## **Критерії оцінки знань під час вступного іспиту**

Знання кандидатів на вступ до ад'юнктури оцінюються за результатами відповідей за 100-бальною шкалою:

“90–100” – кандидат на вступ до ад'юнктури має системні, ґрунтовні знання матеріалу із поставлених питань, вміє аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно, послідовно відповідати на поставлені запитання, формулювати і визначати шляхи розв'язування проблем, висловлює власне ставлення до них;

“80–89” – кандидат на вступ до ад'юнктури вільно володіє матеріалом, здатний давати аргументовані відповіді на поставлені запитання (можлива невелика кількість неточностей);

“65–79” – знання кандидата на вступ до ад'юнктури є достатньо повними, вступник вміє правильно аналізувати теоретичний матеріал, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але містить деякі несуттєві недоліки;

“55–64” – кандидат на вступ до ад'юнктури виявляє посередні знання і розуміння основних положень теоретичного матеріалу, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок. Відповідь його правильна, але недостатньо аргументована.

“50–54” – кандидат на вступ до ад'юнктури має слабкі знання теоретичного матеріалу, дає неточні або неаргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладення, слабо застосовує теоретичні положення;

“1–49” – кандидат на вступ до ад'юнктури відтворює незначну частину теоретичного матеріалу, допускає суттєві помилки у відповідях на запитання.

Оцінка знань визначається як середній бал за окремі питання. Максимальна оцінка становить 100 балів.

Обговорення результатів іспиту стосовно кожного кандидата на вступ до ад'юнктури проводиться на закритому засіданні комісії. Рішення про оцінку приймається відкритим голосуванням, в якому приймає участь тільки голова та члени комісії, простою більшістю голосів. При рівній кількості голосів, голос голови комісії є вирішальним.

Рівень підготовки кандидата на вступ до ад'юнктури оцінюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою (табл.).

Оцінка за іспит оголошується кандидатам на вступ до ад'юнктури безпосередньо після його завершення.

Таблиця

Відповідність балів між системами оцінювання

| 100 бальна шкала | Шкала ЄКТС | Оцінка за розширеною шкалою | Національна шкала |
|------------------|------------|-----------------------------|-------------------|
| 90 - 100         | A          | відмінно                    | відмінно          |
| 80 - 89          | B          | дуже добре                  | добре             |
| 65 - 79          | C          | добре                       |                   |
| 55 - 64          | D          | задовільно                  | задовільно        |
| 50 - 54          | E          | достатньо                   |                   |
| 1 - 49           | FX         | незадовільно                | незадовільно      |

### Перелік питань для підготовки до вступного іспиту

Експлуатація озброєння та військової техніки (ОВТ): визначення, види, етапи. Система експлуатації ОВТ. Групи експлуатації ОВТ. Планування експлуатації ОВТ: мета, види, основні етапи. Документи з планування експлуатації ОВТ, порядок їх розробки. Загальні положення з технічного обслуговування ОВТ. Види технічного обслуговування та їх характеристики (призначення, періодичність проведення, сили та засоби, що залучаються, основні роботи, що виконуються). Методи технічного обслуговування ОВТ. Основні положення зі зберігання ОВТ. Види зберігання. Технічне обслуговування під час зберігання ОВТ. Ремонт ОВТ: визначення, види, методи, порядок планування. Система ремонту ОВТ. Технічний стан ОВТ: основні терміни і визначення. Порядок проведення перевірки та оцінки стану ОВТ. Періодичність перевірок стану ОВТ посадовими особами. Вимоги до логістичного забезпечення. Забезпечення озброєнням та військовою технікою, матеріально-технічними засобами. Система логістичного забезпечення



Сухопутних військ Збройних Сил України. Сили і засоби логістичного забезпечення. Логістичне забезпечення: визначення, зміст, завдання, принципи. Особливості експлуатації ОВТ при низьких температурах. Заходи щодо підтримання ОВТ у готовності до використання за призначенням. Особливості експлуатації ОВТ в умовах сухого і жаркого клімату. Заходи щодо підтримання ОВТ у готовності до використання за призначенням. Особливості експлуатації ОВТ в гірській місцевості. Заходи щодо підтримання ОВТ у готовності до використання за призначенням. Векторна величина. Алгебра векторів. Визначення матриці. Операції над матрицями. Визначення функції. Способи завдання функцій. Похідна функції. Таблиця похідних. Загальна схема дослідження функції дійсного аргументу. Теорема додавання ймовірностей для сумісних подій. Формування повної ймовірності, формула Баєса. Чисельні характеристики випадкових процесів: функція розподілу, щільність розподілу. Локальна та інтегральна теореми Муавра-Лапласа. Сила. Проекція сили на вісь. Момент сили відносно точки. Умови рівноваги збіжної системи сил. Другий закон динаміки. Теорема про зміну кінетичної енергії матеріальної точки і механічної системи

### **Інформаційно-методичне забезпечення**

1. ДСТУ В 3576 - 97. Експлуатація та ремонт військової техніки. Терміни і визначення [Чинний від 1998-07-01]. Вид. офіц. Київ, 1997. 59 с.
2. Основи організації експлуатації і ремонту озброєння та військової техніки : навч. посіб. / О. Й. Мацько та ін. Київ: НУОУ, 2018. 400 с.
3. Експлуатація бронетанкової техніки. Частина 2 : навч. посіб. / М.В. Чорний, Б.П. Матузко та ін. 2-ге вид. Львів: НАСВ, 2020. 233 с.
4. Експлуатація озброєння та військової техніки. Організація експлуатації та технічного обслуговування артилерійського озброєння : навч. посіб. / П.П. Ткачук, О.М. Дробан та ін. Львів: НАСВ, 2017. 468 с.
5. Наказ МО України від 11.10.2016 №522 Про затвердження основних положень з логістичного забезпечення Збройних Сил України. Київ: МО України, 2016. 25 с.
6. ВКП 4-00(11).01 Доктрина логістичного забезпечення Сухопутних військ Збройних Сил України. Київ: Командування Сил логістики Сухопутних військ Збройних Сил України, 2020. 42 с.
7. Дубовик В. П., Юрик І. І. Вища математика: Навч. посібн. – К.: А.С.К., 2006. 648 с.
8. Вища математика: Підручник. У 2 кн. / Призва Г.Й., Плахотнюк В.В., Городянський Л.Д. та ін. за редакцією Кулініча Г.Л. К.: Либідь, 2003.
9. Рудавський Ю.К., Коломієць В.О., та ін. Збірник задач з математичного аналізу. Част. 2, Львів, НУ «ЛП», 2004.
10. Рудавський Ю.К. та ін. Математичний аналіз. Львів: Видавництво Нац. Університету «Львівська політехніка», 2002.
11. Барковський В.В., Барковська Н.В., Лопатін О.К. Теорія ймовірностей та математична статистика : навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2002. 448 с.

12. Теорія ймовірностей та математична статистика в задачах військового спрямування/ Сокіл Б, Білаш О., Гузик Н., Ліщинська Х. та ін. Львів: НАСВ, 2020. 304 с.

13. Величко Л.Д., Верхола І.І., Ковальчук Р.А. Прикладна механіка: навчально-методичний посібник. Львів: НАСВ, 2016. 300 с.

Програма розглянута на засіданні кафедри інженерної техніки, протокол від 8 листопада 2024 року № 5.